

Deň Zeme 2007 vo Zvončine

Deň Zeme v obci Zvončín zorganizoval 19. 4. 2007 Ústav krajinnej ekológie SAV v Bratislava v spolupráci s Obecným úradom vo Zvončine, Farským úradom v Suchej nad Parnou a Poľovným združením Zelený háj pod záštitou poslanca NR SR L. Miklósa. Cieľom bolo priblížiť odbornej, ale aj laickej verejnosti výsledky vedeckovýskumnej činnosti a aktivizovať obyvateľov a mládež v ochrane a tvorbe životného prostredia. Podujatie, na ktorom sa zúčastnilo okolo dvoch stoviek ľudí zo štátnej a verejnej správy, školstva, ale aj zo súkromnej sféry, pozostávalo z odborného seminára *Obec a životné prostredie*, z tvorivých dielní (pre deti a mládež) a súťaže v zachytení obrazu životného prostredia cez kresbu, fotografiu a text (pre obyvateľov obce) pod názvom *Moja dedina*.

Na úvod odborného programu odzneli príhovory viacerých významných hostí, medzi nimi predseda Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) a poslanca NR SR Tibora Mikuša, podpredsedov TTSK Z. Čambalu a Ľ. Dauča, vedeckého sekretára SAV L. Falfána, riaditeľa Ústavu krajinnej ekológie SAV J. Oszlányiho a ďalších. Odbornú časť otvorila prednáška L. Miklósa *Nová koncepcia ochrany prírody na báze REPGES*. Nasledoval referát *Fondy v oblasti regionálneho rozvoja* Mariána Cipára, riaditeľa sekcie regionálneho rozvoja VÚC Trnava. Zaujímavú informáciu o pripravovanej Trnavskej náučnej cyklotrase podal J. Kozoň, predseda ÓZ Trnavská náučná cyklotrasa.

V prestávke seminára prítomní podporili začatú trnavskú ekologickú iniciatívu *Mladé stromy pre Slovensko* a pred Obecným úradom vo

Zvončine vysadili tri ovocné stromčeky, čím sa aj táto obec aktívne zapojila do trnavskej iniciatívy. Každý účastník mal počas odbornej časti možnosť informovať sa o aktivitách Ústavu krajinnej ekológie SAV v Bratislave cez množstvo prípravených materiálov, letákov a posterov, ako aj prostredníctvom časopisov *Životné prostredie* a *Ekológia* (Bratislava), ktoré ústav vydáva.

O záujme o témy odbornej časti podujatia svedčila aj bohatá diskusia. Predovšetkým predstavitelia miestnych samospráv reagovali na možnosť zapojenia sa do pripravovaných projektov prostredníctvom fondov regionálneho rozvoja.

Po ukončení odbornej časti podujatia sa prítomní presunuli na miestne futbalové ihrisko, kde mladší i starší žiaci z obcí Suchá nad Parnou, Zvončín, Dlhá a Košolná súťažili vo vedomostných kvízoch z ekológie a ochrany prírody, napr. z oblasti poznávania rastlín, živočíchov, hornín, ale aj zložiek krajiny a pod. Okrem vedomostných súťaží

si zmerali sily v športových disciplínach, do ktorých sa zapojili aj najmladší obyvatelia Zvončína – deti z miestnej materskej školy. Deti sa skvelo zabávali a súťažili o pripravené ceny a diplomy, ktoré im odovzdali pozvaní hostia. Na záver podujatia vyhlásili aj výsledky súťaže *Moja dedina* a odovzdali Cenu starostky obce, Cenu Farského úradu, Cenu poslanca NR SR a Cenu SAV za najkrajšie výtvarné práce, úvahu i fotografiu.

Podujatie vyvrcholilo priateľským futbalovým zápasom medzi ekológmi a miestnymi obyvateľmi. Všetci prítomní skvelo povzbudzovali, a napriek prehre ekológov sa Deň Zeme 2007 v obci Zvončín naozaj vydaril.

Podujatia podobného charakteru svedčia o tom, že aktivity v ochrane a tvorbe životného prostredia majú význam a dajú sa robiť pútavou a hravou formou. Je dôležité mať na pamäti, že tieto aktivity sú predovšetkým o vedomí – prístupe ľudí k svojmu životnému prostrediu, a preto sa nielen prednáškami, ale aj hrami chceme naďalej prihovárať širokej verejnosti a nadviazať na diskusiu o tejto problematike aj v nasledujúcich rokoch.

Milena Moyzeová
Zita Izakovičová

Svetový deň vody 2007

Environmentálne aktivity Obvodného úradu životného prostredia v Považskej Bystrici pri významných dňoch životného prostredia sú už príslovečné, najmä v spolupráci so školskými zariadeniami. Valné zhromaždenie OSN r. 1992 vyhlásilo 22. marec za Svetový deň vody. Na tohoročný Deň vody pripravili podujatie pre Základnú školu sv.

Augustína v Považskej Bystrici, na ktorom sa zúčastnilo 193 žiakov.

Vyučovanie začalo netradične. Žiaci si vypočuli si príhovor riaditeľa školy a prednostu Obvodného úradu životného prostredia Ing. Petrika, ktorý o. i. poukázal na bohatstvo vody v tomto regióne, najmä na vodný potenciál Strážovských vrchov, z ktorého sú vybudované skupinové

vodovody na zásobovanie pitnou vodou, nielen obyvateľov okresu Považská Bystrica a Púchov. Zdôraznil potrebu spojiť výučbu environmentálnej výchovy s praxou v oblasti životného prostredia, preto program Dňa vody bol koncipovaný tak, aby obohatil žiakov o nové poznatky o význame a kvalite vody, ktorá je nevyhnutnou zložkou existencie všetkého živého na našej planéte.

Na konkrétne prípady mimoriadneho znečistenia podzemných a povrchových vôd, ako aj na vplyv vody na formovanie krajiny poukázala Ing. Kucejová z úseku štátnej vodnej správy. Program obohatili tematicky ladené ekofilmy.

Na tento deň sa, samozrejme, pripravovali aj žiaci v rámci výtvarnej výchovy maľbami, kresbami, kolážou, fotografiou a pod. O tom, že sa pripravovali svedomite, a že čo-to o vode už vedia, presvedčila krásna výzdoba školy. Najlepší jednotlivci a kolektívy prevzali diplo-

my a hodnotné ceny za búrlivého potlesku spolužiakov.

Starší žiaci absolvovali exkurziu k vodnému zdroju Čertova skala – prameňu s výdatnosťou 86,4 l. s⁻¹, dotujúcemu Sieť kanalizácií a vodovodov v Považskej Bystrici. Sprevádzal ich Ing. Lagň, výrobnotechnický riaditeľ Považskej vodárenskej spoločnosti, a. s., Považská Bystrica. Prešli štôľňou pramennej komory, videli výver vody priamo zo skalného masívu, dozvedeli sa od odborníka ako sa voda „vyrába“ a distribuuje až po domáci kohútik.

Pri prehliadke obecnej čistiare odpadových vôd v Domaníži, ktorá je v prevádzke od r. 1995, sa účastníci exkurzie oboznámili s technológiou čistenia vody.

Zámerom organizátorov podujatia bolo, aby žiaci pochopili potrebu ochrany podzemných a povrchových vôd. Táto exkurzia bola pre účastníkov zážitkom i odmenou.

Krásny deň ukončili vedomostné súťaže, ekohry a kvízy a pod.

Natíska sa otázka, prečo organizuje úrad životného prostredia takéto podujatia? Mnoho problémov v oblasti životného prostredia je riešiteľných, chýba však dostatok informácií, argumentov, určitá úroveň ekologického myslenia. Nato, aby sa ľudia správali šetrne k svojmu životnému prostrediu, musia byť presvedčení, že robia dobre, že i komerčný záujem môže byť v zmysle environmentálnych potrieb spoločnosti.

Preto máme záujem organizovať podobné podujatia, hoci nad rámec pracovných povinností, napomôcť pedagógom pri výučbe environmentálnej výchovy, zvýšiť ekologické myslenie mladej generácie, aby jej bola cudzia ľahostajnosť, nedbalosť a nevedomosť vo vzťahu k životnému prostrediu.

Mária Potočková

Ukazatele zmien biodiverzity

David Vačkář (editor): **Ukazatele zmien biodiverzity**. Academia, Praha, 2005, 300 stran. Cena 311,- Kč.

Publikace předkládá teoretické i aplikované základy monitorování změn biodiverzity. Předností je fakt, že kromě zahraničních zkušeností a přístupů jsou v knize prezentovány výsledky dlouhodobých výzkumů v České republice. Jednotlivé kapitoly zpracovali přední odborníci v oblasti sledování změn biodiverzity. Kniha je tedy kvalitním přehledem současného stavu sledování biodiverzity v ČR v kontextu světové vědy. Není jen výborným přehledem současného stavu, lze ji také použít jako vhodný doplněk k přednáškám zaměřeným na ochranu přírody, bioindikátory environmentál-

ních změn a ochranu biodiverzity. Čtenář, který hledá podrobnější informace, zde najde rozsáhlý soubor referencí ke každé ze specializovaných kapitol.

Po obecném úvodu, zabývající se termínem biodiverzita na různé hierarchické úrovni (genetické, ekologické, organismů i kulturní), následuje kapitola zabývající se genetickou diverzitou a metodickými aspekty jejího výzkumu. Tato kapitola je vhodně doplněna příklady výzkumu genetické diverzity v České republice. V rozsáhlé části nazvané *Stav, změny a trendy modelových skupin živočichů* se autoři zabývají indikátory změn biodiverzity ptačích populací, populací netopýrů, denních motýlů, vegetace, vodních ptáků, obojživelníků a suchozemských měkkýšů. Speciální kapitoly jsou věnovány indikátorům biodiverzity vodních a půdních ekosystémů. Význačnou částí knihy je kapitola věnovaná sledování biodiverzity suchozemských ekosystémů v kontextu globálních změn. V řadě uvedených případových studií se autoři

zabývají otázkou výběru vhodných indikačních skupin, výpočetní hodnotou dat a cestami k nápravě (obecná a specifická opatření ochrany biodiverzity).

Pro hodnocení změn biodiverzity je mimořádně důležité použití vědeckých metod studia. Obecně použitelné, objektivní a uznávané indikátory biodiverzity jsou zcela zásadní pro oceňování změn a pro návrh nápravných opatření i případných politických řešení. Bez spolehlivých indikátorů je cesta vpřed velmi obtížná nebo spíše úplně nemožná. Proto je publikace, která se na tyto otázky snaží odpovědět, mimořádně důležitým příspěvkem k širokému úsilí o ochranu biologické rozmanitosti. Je napsána s hlubokou znalostí věci, zabírá široké spektrum problémů a pro porozumění složité problematice biodiverzity přináší dobře vybrané informace a analýzy.

Informace o knize včetně on-line objednávkvy lze najít na <http://knihy.abz.cz>

Jaroslav Boháč